

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

6 februarie 2019 *

„Trimitere preliminară – Cooperare judiciară în materie civilă – Competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială – Regulamentele (CE) nr. 44/2001 și (CE) nr. 1346/2000 – Domeniile de aplicare respective – Falimentul unui executor judecătoresc – Acțiune formulată de lichidatorul însărcinat cu administrarea și lichidarea masei credale”

În cauza C-535/17,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Hoge Raad der Nederlanden (Curtea Supremă a Țărilor de Jos), prin decizia din 8 septembrie 2017, primită de Curte la 11 septembrie 2017, în procedura

NK, lichidator în procedura de faliment al PI Gerechtsdeurwaarderskantoor BV și al lui PI,

împotriva

BNP Paribas Fortis NV,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din doamna R. Silva de Lapuerta (raportoare), vicepreședintă a Curții, îndeplinind funcția de președinte al Camerei întâi, domnii A. Arabadjiev, E. Regan, C.G. Fernlund și S. Rodin, judecători,

avocat general: domnul M. Bobek,

grefier: domnul R. Schiano, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 5 iulie 2018,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru NK, lichidator în procedura de faliment al PI Gerechtsdeurwaarderskantoor BV și al lui PI, de B.I. Kraaiipoel, de T.V.J. Bil, de P.M. Veder și de R.J.M.C. Rosbeek, advocaten;
- pentru BNP Paribas Fortis NV, de F.E. Vermeulen și de R.J. van Galen, advocaten;
- pentru guvernul portughez, de L. Inez Fernandes, de M. Figueiredo și de P. Lacerda, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de R. Troosters și de M. Heller, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 18 octombrie 2018,

* Limba de procedură: neerlandeza.

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 1 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74), a articolului 4 alineatul (1) și a articolului 13 din Regulamentul (CE) nr. 1346/2000 al Consiliului din 29 mai 2000 privind procedurile de insolvență (JO 2000, L 160, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 1, p. 143), precum și a articolului 17 din Regulamentul (CE) nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale („Roma II”) (JO 2007, L 199, p. 40).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între NK, în calitate de lichidator în procedura de faliment al PI Gerechtsdeurwaarderskantoor BV și al lui PI (denumit în continuare „lichidatorul”), pe de o parte, și BNP Paribas Fortis NV (denumit în continuare „Fortis”), pe de altă parte, cu privire la recuperarea de către lichidator, în cadrul procedurilor de faliment deschise în Țările de Jos, a unei sume prelevate în mod necuvenit de una dintre persoanele aflate în faliment dintr-un cont deschis la Fortis, în Belgia.

Cadrul juridic

Regulamentul nr. 1346/2000

- 3 Considerentele (4), (6), (7) și (23) ale Regulamentului nr. 1346/2000 au următorul cuprins:

„(4) Pentru buna funcționare a pieței interne este necesar să se evite ca părțile să fie tentate să transfere bunurile lor sau procedurile judiciare dintr-un stat membru în altul, în încercarea de a obține o situație juridică mai favorabilă («forum shopping»).

[...]

(6) În conformitate cu principiul proporționalității, prezentul regulament ar trebui să se limiteze la dispozițiile care reglementează competența de a deschide proceduri de insolvență și de a pronunța hotărâri care derivă direct din procedurile de insolvență și sunt strâns legate de acestea. În plus, prezentul regulament trebuie să conțină dispoziții privind recunoașterea acestor hotărâri și a dreptului aplicabil care să respecte, la rândul lor, acest principiu.

(7) Procedurile de insolvență cu privire la falimentul întreprinderilor insolvente sau a altor persoane juridice, concordatele și procedurile analoage sunt excluse din domeniul de aplicare al Convenției [din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 1972, L 299, p. 32), astfel cum a fost modificată prin Convenția din 29 noiembrie 1996 privind aderarea Republicii Austria, a Republicii Finlanda și a Regatului Suediei (JO 1997, C 15, p. 1)].

[...]

(23) În domeniul său de aplicare, prezentul regulament ar trebui să prevadă norme conflictuale unitare, care să înlocuiască, în cadrul domeniului lor de aplicare, normele interne de drept internațional privat. În absența unor dispoziții contrare, se aplică legea statului membru de deschidere (*lex concursus*). Această normă conflictuală ar trebui să fie aplicabilă atât pentru procedura principală, cât și pentru procedurile locale; *lex concursus* determină toate efectele

procedurii de insolvență, atât cele de natură procedurală, cât și pe cele materiale, asupra persoanelor și raporturilor juridice respective. Ea reglementează toate condițiile privind deschiderea, desfășurarea și închiderea procedurii de insolvență.”

- 4 Articolul 3 alineatul (1) din acest regulament este redactat după cum urmează:

„Competența de a deschide procedura de insolvență revine instanțelor din statul membru pe teritoriul căruia se află centrul intereselor principale ale unui debitor. În cazul unei societăți sau persoane juridice, centrul intereselor principale este prezumat a fi, până la proba contrarie, locul unde se află sediul social.”

- 5 Articolul 4 din regulamentul menționat prevede:

„(1) În absența unei dispoziții contrare în prezentul regulament, legea aplicabilă procedurii de insolvență și efectelor acesteia este legea statului membru pe al cărui teritoriu este deschisă procedura, denumit în continuare «stat de deschidere».

(2) Legea statului de deschidere determină condițiile pentru deschiderea, desfășurarea și închiderea procedurii de insolvență. Aceasta determină în special:

[...]

(c) atribuțiile debitorului și ale lichidatorului;

[...]

(e) efectele procedurii de insolvență asupra contractelor în derulare la care debitorul este parte;

(f) efectele procedurii de insolvență asupra acțiunilor individuale intentate de creditori, cu excepția proceselor în curs de soluționare;

[...]

(h) normele care reglementează prezentarea, verificarea și admiterea creanțelor;

[...]

(m) normele referitoare la nulitatea, anularea sau inopozabilitatea actelor prejudiciabile adunării creditorilor.”

- 6 Potrivit articolului 13 din același regulament:

„Articolul 4 alineatul (2) litera (m) nu se aplică dacă persoana care a dobândit foloase în urma unui act prejudiciabil pentru adunarea creditorilor face dovada că:

– respectivul act este supus legii altui stat membru decât cea a statului de deschidere a procedurii

și

– această lege nu permite în cazul respectiv, sub nicio formă, atacarea actului respectiv.”

Regulamentul nr. 44/2001

- 7 Articolul 1 din Regulamentul nr. 44/2001, referitor la domeniul de aplicare al acestui regulament, este formulat după cum urmează:

„(1) Prezentul regulament se aplică în materie civilă și comercială indiferent de natura instanței. El nu se aplică, în special, în materie fiscală, vamală sau administrativă.

(2) Prezentul regulament nu se aplică pentru:

- (a) starea sau capacitatea persoanelor fizice, regimurile matrimoniale, testamente și succesiuni;
- (b) falimente, concordate sau procedurile similare;
- (c) securitate socială;
- (d) arbitraj.

[...]”

Regulamentul nr. 864/2007

- 8 Articolul 17 din Regulamentul nr. 864/2007 este redactat după cum urmează:

„În evaluarea comportamentului unei persoane a cărei răspundere este invocată, se ține cont, în fapt și în mod corespunzător, de normele de siguranță și comportament în vigoare în locul și în momentul producerii faptului care angajează răspunderea persoanei respective.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 9 PI a fost executor judecătoresc din anul 2002 și până la destituirea sa din funcție în cursul lunii decembrie 2008. Pentru nevoile biroului său de executor judecătoresc, PI a deținut un cont curent deschis în Belgia la Fortis. Acest cont era cel pe care trebuiau să îl crediteze persoanele pentru care urmărea recuperarea datoriilor.
- 10 În cursul anului 2006, PI a înființat PI Gerechtsdeurwaarderskantoor BV (denumită în continuare „PI.BV”), societate de drept neerlandez, în cadrul căreia acesta era unicul asociat și administrator. Această societate avea ca obiect exploatarea biroului de executor judecătoresc al lui PI, care a contribuit la PI.BV patrimoniul biroului de executor judecătoresc, inclusiv contul curent deschis la Fortis. PI.BV deținea de asemenea un cont de depozit deschis la o altă bancă, cu sediul în Țările de Jos, unde erau administrate fondurile a aproximativ 200 de clienți ai biroului de executor judecătoresc.
- 11 În perioada 23-26 septembrie 2008, PI a transferat prin internet banking o sumă totală de 550 000 de euro din acest cont de depozit în contul de la Fortis. Câteva zile mai târziu, între 1 și 3 octombrie 2008, PI a retras în numerar suma de 550 000 de euro din contul curent de la Fortis. Acest act a fost calificat drept delapidare de fonduri și PI a fost condamnat la o pedeapsă cu închisoarea pentru acest motiv.
- 12 Falimentul PI.BV, urmat de cel personal al lui PI, au fost declarate la 23 iunie 2009 și, respectiv, la 2 martie 2010.

- 13 În cadrul acestor proceduri de faliment, lichidatorul a sesizat rechtbank Maastricht (Tribunalul din Maastricht, Țările de Jos) cu o acțiune vizând obligarea Fortis la plata sumei de 550 000 de euro. În susținerea cererii sale, lichidatorul susținea că Fortis își angajase răspunderea față de masa credală a PI.BV și a PI, colaborând fără rezerve la retragerile în numerar efectuate de PI cu încălcarea obligațiilor sale legale, cauzând un prejudiciu creditorilor din masa credală aferentă celor două proceduri de faliment.
- 14 Rechtbank Maastricht (Tribunalul din Maastricht) s-a declarat competent să soluționeze acțiunea introdusă de lichidator. Această decizie a fost confirmată de Gerechtshof 's-Hertogenbosch (Curtea de Apel din Hertogenbosch, Țările de Jos) prin hotărârea interlocutorie din 4 iunie 2013, pentru motivul că acțiunea introdusă de lichidator s-a întemeiat pe falimentul lui PI și al PI.BV și, prin urmare, intra în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1346/2000.
- 15 În acest context, prin hotărâre definitivă, rechtbank Maastricht (Tribunalul din Maastricht) a obligat Fortis la plata sumei de 550 000 de euro cu titlu de prejudiciu cauzat creditorilor.
- 16 În apel, Gerechtshof 's-Hertogenbosch (Curtea de Apel din Hertogenbosch) a pronunțat, la 16 februarie 2016, o hotărâre interlocutorie prin care a considerat că, întrucât s-a pronunțat deja cu privire la competența instanțelor neerlandeze prin hotărârea sa interlocutorie din 4 iunie 2013, nu putea în principiu să se pronunțe din nou asupra acestui aspect. Totuși, Gerechtshof 's-Hertogenbosch (Curtea de Apel din Hertogenbosch) a indicat în această hotărâre interlocutorie din 16 februarie 2016 că rezulta din Hotărârea Curții din 4 septembrie 2014, Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145), și din Hotărârea Curții din 11 iunie 2015, Comité d'entreprise de Nortel Networks și alții (C-649/13, EU:C:2015:384), că argumentele susținute de Fortis, potrivit cărora decizia referitoare la competența instanțelor neerlandeze care figura în hotărârea interlocutorie din 4 iunie 2013 era incorectă, erau *a priori* întemeiate, astfel încât acesta ar autoriza formularea unui recurs cu privire la acest aspect.
- 17 În plus, Gerechtshof 's-Hertogenbosch (Curtea de Apel din Hertogenbosch) a considerat că acțiunea formulată de lichidator împotriva Fortis era o acțiune denumită „*Peeters/Gatzen*”, al cărei principiu a fost consacrat de Hoge Raad der Nederlanden (Curtea Supremă a Țărilor de Jos) printr-o hotărâre din 14 ianuarie 1983. În temeiul unei astfel de acțiuni *Peeters/Gatzen*, în anumite împrejurări, lichidatorul poate introduce o acțiune în despăgubiri pentru răspundere delictuală sau cvasidelictuală împotriva unui terț care a participat la producerea prejudiciului suferit de masa credală, chiar dacă o astfel de acțiune nu putea fi introdusă chiar de partea aflată în stare de faliment. Potrivit acestei jurisprudențe, veniturile rezultate dintr-o astfel de acțiune introdusă de lichidator în interesul adunării creditorilor fac parte din masa credală.
- 18 Lichidatorul a formulat recurs în fața instanței de trimitere, Hoge Raad der Nederlanden (Curtea Supremă a Țărilor de Jos) împotriva hotărârii din 16 februarie 2016 a Gerechtshof 's-Hertogenbosch (Curtea de Apel din Hertogenbosch). De asemenea, Fortis a formulat un recurs incident împotriva aceleiași hotărâri, reproșând Gerechtshof 's-Hertogenbosch (Curtea de Apel din Hertogenbosch), între altele, că s-a declarat competent în temeiul Regulamentului nr. 1346/2000 pentru a se pronunța cu privire la acțiunea formulată de lichidator.
- 19 Instanța de trimitere apreciază că există o îndoială rezonabilă cu privire la faptul dacă o acțiune *Peeters/Gatzen* trebuie să fie considerată o acțiune guvernată doar de normele specifice ale procedurii de insolvență, astfel încât aceasta ar ieși, în acest temei, din domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 44/2001.
- 20 Instanța de trimitere are de asemenea îndoieli cu privire la problema dacă, pentru stabilirea legii aplicabile acțiunii, este mereu determinantă calificarea acțiunii în cadrul examinării competenței, astfel încât, în temeiul articolului 4 din Regulamentul nr. 1346/2000, ar exista mereu o legătură între competență și legea aplicabilă.

- 21 În sfârșit, în cazul în care dreptul aplicabil pe fond și, în consecință, acțiunii *Peeters/Gatzen* ar fi dreptul neerlandez, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă, într-o astfel de situație, pentru a aprecia caracterul ilegal al unui act determinat, este totuși necesar să fie luate în considerare, prin analogie cu articolul 17 din Regulamentul nr. 864/2007 coroborat cu articolul 13 din Regulamentul nr. 1346/2000, normele de siguranță și de comportament în vigoare la locul și în momentul producerii presupusului act prejudiciabil, cum ar fi normele de conduită financiară ale băncilor.
- 22 În aceste condiții, Hoge Raad der Nederlanden (Curtea Supremă a Țărilor de Jos) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) O acțiune în despăgubire introdusă împotriva unui terț de un lichidator în conformitate cu sarcina care îi revine acestuia în temeiul articolului 68 alineatul (1) din Legea privind insolvența, de administrare și de lichidare a masei credale, în numele adunării creditorilor unui debitor aflat în faliment, împotriva unui terț care a cauzat un prejudiciu creditorilor acestuia, al cărei rezultat, în cazul admiterii acțiunii, se adaugă la masa credală, se încadrează în excepția prevăzută la articolul 1 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul [nr. 44/2001]?
- 2) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare și, în consecință, dacă acțiunea în discuție intră în domeniul de aplicare al Regulamentului [nr. 1346/2000], această acțiune se supune legii statului membru pe teritoriul căruia este deschisă procedura de insolvență, în temeiul articolului 4 alineatul (1) din acest regulament, atât în ceea ce privește competența lichidatorului de a formula această acțiune, cât și în ceea ce privește dreptul material aplicabil?
- 3) În cazul unui răspuns afirmativ la a doua întrebare, instanța din statul membru în care s-a deschis procedura de insolvență trebuie să țină seama, prin analogie sau nu, de:
- a) dispozițiile articolului 13 din Regulamentul [nr. 1346/2000], în sensul că persoana a cărei răspundere este angajată prin acțiunea formulată de lichidator în favoarea adunării creditorilor o poate contesta făcând dovada faptului că, potrivit legislației aplicabile, în cazul în care acțiunea împotriva sa nu ar fi fost formulată de lichidator, ci de un creditor individual, comportamentul său nu ar conduce la angajarea răspunderii;
- b) dispozițiile articolului 17 din Regulamentul [nr. 864/2007] coroborat cu articolul 13 din Regulamentul [nr. 1346/2000], mai precis de normele de siguranță și de comportament în vigoare la locul și în momentul producerii presupusului act prejudiciabil, cum ar fi normele de conduită financiară ale băncilor?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 23 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 1 alineatul (1) și alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 44/2001 trebuie interpretat în sensul că o acțiune cum este cea în discuție în litigiul principal, având ca obiect o cerere de despăgubiri pentru răspundere delictuală sau cvasidelictuală, introdusă de lichidator în cadrul unei proceduri de insolvență și al cărei rezultat, în cazul admiterii acțiunii, se adaugă la masa credală, se încadrează în noțiunea „materie civilă și comercială”, în sensul alineatului (1) al acestei dispoziții, și intră, în consecință, în domeniul de aplicare material al regulamentul menționat.
- 24 În această privință, trebuie amintit că, întemeindu-se în special pe lucrările pregătitoare referitoare la Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială (denumită în continuare „Convenția de la Bruxelles”), text care a fost înlocuit cu Regulamentul nr. 44/2001, Curtea a decis că acest din urmă regulament și Regulamentul nr. 1346/2000 trebuie interpretate astfel încât să se evite orice suprapunere între normele juridice

prevăzute de aceste texte și orice vid juridic. Astfel, acțiunile excluse, potrivit articolului 1 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 44/2001, din domeniul de aplicare al acestuia din urmă, întrucât se încadrează la „falimente, concordate sau proceduri similare”, intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1346/2000. În mod contrar, acțiunile care nu intră în domeniul de aplicare al articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1346/2000 intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 44/2001 (Hotărârea din 9 noiembrie 2017, Tunkers France și Tunkers Maschinenbau, C-641/16, EU:C:2017:847, punctul 17).

- 25 Curtea a indicat de asemenea că, astfel cum se arată în special în considerentul (7) al Regulamentului nr. 44/2001, intenția legiuitorului Uniunii a fost de a reține o concepție largă pentru noțiunea „materie civilă și comercială” care figurează la articolul 1 alineatul (1) din acest regulament și, pe cale de consecință, un domeniu larg de aplicare pentru acesta din urmă. În schimb, domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1346/2000, în conformitate cu considerentul (6) al acestuia, nu trebuie să facă obiectul unei interpretări largi (Hotărârea din 9 noiembrie 2017, Tunkers France și Tunkers Maschinenbau, C-641/16, EU:C:2017:847, punctul 18).
- 26 Curtea a decis că numai acțiunile care derivă direct dintr-o procedură de insolvență și care sunt strâns legate de aceasta sunt excluse din domeniul de aplicare al Convenției de la Bruxelles și, în urma acesteia, al Regulamentului nr. 44/2001 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 februarie 1979, Gourdain, 133/78, EU:C:1979:49, punctul 4, precum și Hotărârea din 19 aprilie 2012, F-Tex, C-213/10, EU:C:2012:215, punctele 22 și 24). Pe cale de consecință, numai aceste acțiuni, caracterizate astfel, intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1346/2000 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 noiembrie 2017, Tunkers France și Tunkers Maschinenbau, C-641/16, EU:C:2017:847, punctul 19 și jurisprudența citată).
- 27 De altfel, chiar acest ultim criteriu, astfel cum a fost desprins din jurisprudența Curții referitoare la interpretarea Convenției de la Bruxelles, a fost preluat în considerentul (6) al Regulamentului nr. 1346/2000 cu scopul de a delimita obiectul acestuia din urmă și a fost confirmat de Regulamentul (UE) 2015/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2015 privind procedurile de insolvență (JO 2015, L 141, p. 19), neaplicabil *ratione temporis* în prezenta cauză, care prevede la articolul 6 că instanțele din statul membru pe teritoriul căruia a fost deschisă o procedură de insolvență sunt competente pentru orice acțiune care decurge în mod direct din procedura de insolvență și care este strâns legată de aceasta.
- 28 Criteriul determinant reținut de Curte pentru a identifica domeniul în care se încadrează o acțiune nu este contextul procedural în care se înscrie acea acțiune, ci temeiul juridic al acesteia din urmă. Potrivit respectivei abordări, trebuie să se stabilească dacă dreptul sau obligația care servește drept temei al acțiunii își are originea în normele comune de drept civil și comercial sau în norme derogatorii, specifice procedurilor de insolvență (Hotărârea din 4 septembrie 2014, Nickel & Goeldner Spedition, C-157/13, EU:C:2014:2145, punctul 27, Hotărârea din 9 noiembrie 2017, Tunkers France și Tunkers Maschinenbau, C-641/16, EU:C:2017:847, punctul 22, precum și Hotărârea din 20 decembrie 2017, Valach și alții, C-649/16, EU:C:2017:986, punctul 29).
- 29 Astfel, pe de o parte, faptul că, după deschiderea unei proceduri de insolvență, o acțiune este exercitată de lichidatorul desemnat în cadrul procedurii respective, iar acesta din urmă acționează în interesul creditorilor nu modifică în mod substanțial natura acesteia, care este independentă de deschiderea unei proceduri de insolvență și care continuă să fie supusă, pe fond, unor norme de drept comun (a se vedea prin analogie Hotărârea din 10 septembrie 2009, German Graphics Graphische Maschinen, C-292/08, EU:C:2009:544, punctele 31 și 33, precum și Hotărârea din 4 septembrie 2014, Nickel & Goeldner Spedition, C-157/13, EU:C:2014:2145, punctul 29).

- 30 Pe de altă parte, potrivit unei jurisprudențe a Curții, intensitatea legăturii existente între o acțiune în justiție și procedura de insolvență este determinantă pentru a decide dacă excluderea prevăzută la articolul 1 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 44/2001 este aplicabilă (Hotărârea din 9 noiembrie 2017, *Tünkers France și Tünkers Maschinenbau*, C-641/16, EU:C:2017:847, punctul 28 și jurisprudența citată).
- 31 În speță, rezultă în primul rând din cererea de decizie preliminară că acțiunea *Peeters/Gatzen*, care a fost admisă pentru prima dată de jurisprudența Hoge Raad der Nederlanden (Curtea Supremă a Țărilor de Jos) prin hotărârea din 14 ianuarie 1983, poate fi introdusă de lichidator în interesul adunării creditorilor în cadrul misiunii sale generale, recunoscută prin legislația națională în materie, de administrare și de lichidare a masei credale. În continuare, rezultatul acestei acțiuni, în cazul admiterii sale, se adaugă la masa credală în interesul adunării creditorilor, pentru a fi repartizat potrivit normelor din planul de lichidare. În plus, pentru a se pronunța asupra unei astfel de acțiuni exercitate în timpul desfășurării procedurii de insolvență, pe de o parte, nu este necesar să se examineze poziția individuală a fiecăruia dintre creditorii interesați și, pe de altă parte, terțul împotriva căruia este îndreptată acțiunea nu poate utiliza împotriva lichidatorului mijloacele de apărare pe care le-ar avea la dispoziție față de oricare dintre creditorii luați individual.
- 32 Or, se impune constatarea că ansamblul caracteristicilor acțiunii *Peeters/Gatzen* menționate la punctul anterior fac parte din contextul procedural în care se înscrie această acțiune. Astfel, în cazul în care o astfel de acțiune este exercitată în timpul desfășurării unei proceduri de insolvență, lichidatorul, în cadrul misiunii sale de administrare și de lichidare a masei credale, conform legislației naționale în materie, este cel care o exercită în interesul adunării creditorilor și, pe cale de consecință, rezultatul acesteia se adaugă la masa credală.
- 33 În continuare, potrivit elementelor care rezultă din dosarul aflat la dispoziția Curții, acțiunea formulată de lichidator împotriva Fortis este o acțiune în răspundere delictuală sau cvasidelictuală. Finalitatea unei astfel de acțiuni este, așadar, ca Fortis să fie condamnată pe baza unei presupuse neîndepliniri a obligațiilor sale în ceea ce privește monitorizarea, care ar fi trebuit să o conducă la refuzul retragerilor de numerar efectuate de PI în limita a 550 000 de euro, acestea stând, potrivit lichidatorului, la baza unui prejudiciu cauzat creditorilor.
- 34 Prin urmare, pe baza acestor elemente, o astfel de acțiune pare să își aibă temeiul în normele comune de drept civil și comercial, și nu în norme derogatorii, specifice, ale procedurii de insolvență.
- 35 În sfârșit, chiar dacă, în cauza principală, existența unei legături cu procedura insolvenței este de netăgăduit, întrucât este vorba despre o acțiune introdusă de lichidator în interesul creditorilor, totuși, astfel cum reiese din dosarul aflat la dispoziția Curții, o astfel de acțiune poate fi introdusă de creditorii în mod individual, înainte, în timpul sau după desfășurarea procedurii de insolvență.
- 36 În aceste condiții și, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 68 din concluzii, o acțiune cum este cea în discuție în litigiul principal care, pe de o parte, poate fi introdusă de creditorul însuși, astfel încât nu se încadrează în competența exclusivă a lichidatorului și, pe de altă parte, este independentă de deschiderea unei proceduri de insolvență, nu ar putea fi considerată o consecință directă și indisociabilă a unei astfel de proceduri.
- 37 În consecință, trebuie să se considere că o astfel de acțiune își are temeiul nu în norme derogatorii, specifice procedurilor de insolvență, ci, dimpotrivă, în norme comune de drept civil și comercial și, în consecință, nu se află în afara domeniului de aplicare a Regulamentului nr. 44/2001.
- 38 Având în vedere aceste considerații, este necesar să se răspundă la prima întrebare că articolul 1 alineatul (1) și alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 44/2001 trebuie interpretat în sensul că o acțiune cum este cea în discuție în litigiul principal, având ca obiect o cerere de despăgubiri pentru răspundere delictuală sau cvasidelictuală, introdusă de lichidator în cadrul unei proceduri de

insolvență și al cărei rezultat, în cazul admiterii acțiunii, se adaugă la masa credală, se încadrează în noțiunea „materie civilă și comercială”, în sensul alineatului (1) al acestei dispoziții, și intră, în consecință, în domeniul de aplicare material al regulamentului menționat.

Cu privire la a doua și la a treia întrebare

- 39 Întrucât a doua și a treia întrebare au fost adresate doar în ipoteza în care Curtea ar decide că o acțiune cum este cea în discuție în litigiul principal intră sub incidența excepției prevăzute la articolul 1 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 44/2001, nu este necesar să se răspundă acestor întrebări.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 40 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

Articolul 1 alineatul (1) și alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială trebuie interpretat în sensul că o acțiune cum este cea în discuție în litigiul principal, având ca obiect o cerere de despăgubiri pentru răspundere delictuală sau cvasidelictuală, introdusă de lichidator în cadrul unei proceduri de insolvență și al cărei rezultat, în cazul admiterii acțiunii, se adaugă la masa credală, se încadrează în noțiunea „materie civilă și comercială”, în sensul alineatului (1) al acestei dispoziții, și intră, în consecință, în domeniul de aplicare material al regulamentului menționat.

Semnături